EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea I
Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

Secțiunea a II-a
Motivul emiterii actului normativ

România a depășit cu peste 300 de zile termenul la care trebuia să finalizeze jalonul 430 din PNRR, care era aferent celei de a 2-a tranșe de plată ce trebuia depusă la sfârșitul lunii septembrie 2022.

Este vorba despre intrarea în vigoare a legii privind protecția avertizorilor, o transpunere în legislația națională a Directivei (UE) 2019/1937.

Deși proiectul de lege era finalizat la momentul ieșirii USR de la guvernare, actualul ministru al justiției l-a trimis cu întârziere în Parlament, unde a fost votată o variantă a legii care nu doar că nu creștea gradul de protecție al avertizorilor de integritate, ci îi vulnerabiliza și mai tare.

Legea era atât de evident în neconcordanță cu spiritul Directivei UE încât președintele Iohannis, mai ales după semnalele puternice de la Bruxelles că legea nu corespunde jalonului din PNRR, a retrimis-o în Parlament.

Legea a revenit în Parlament, însă nici după reexaminare protecția oferită avertizorilor de integritate nu a fost la nivelul impus de către directiva europeană. Iar în cererea de plată nr. 2 trimisă la mijlocul lunii decembrie 2022, jalonul a fost raportat ca fiind în mod îndeplinit, deși pentru toată lumea erau evidente problemele.

Pe 15 februarie 2023 s-a împlinit termenul de 2 luni pentru evaluarea cererii, însă în loc de eliberarea tranșei de bani, Comisia a transmis printre alte probleme cu alte jaloane, că problema protecției avertizorului de integritate încă nu este rezolvată. Cu alte cuvinte jalonul nu este îndeplinit astfel că este necesară modificarea jalonului, adică a Legii readoptată prost.

Pentru a nu pierde cele 2,8 miliarde de euro, Guvernul, parlamentarii coaliției de guvernare, trebuie să adopte în regim de urgență modificările nocive din această lege, aliniind astfel prevederile cu dezideratul de a avea un mecanism real de protecție al avertizorului de integritate, dar și certitudinea verificării raportărilor trimise de aceștia în mod anonimizat.

Prin această propunere legislativă venim în sprijin cu propunerile necesare de modificare a Legii nr. 361 din 2022 pentru a debloca din acest punct de vedere plata

Cererii cu nr. 2 a PNRR, astfel ca cele 2,8 miliarde de euro să intre cât mai repede în circuitul de susținere a investițiilor demarate pentru îndeplinirea reformelor prevăzute în PNRR.

Interesul adoptării grabnice a acestor modificări este evident motiv pentru care solicităm ca procedura de adoptare să fie în regim de urgență.

Cu privire la modificarea art. 5, deși în aparență prevederile alin. (2) din legea actuală nu condiționează alegerea canalului de comunicare, fiind doar o chestiune de opțiune personală a avertizorului, prevederile alin. (3) practic obligă la raportarea internă în cazul persoanelor juridice de drept privat cu mai puțin de 50 de lucrători.

Prin prezenta propunere legislativă se rezolvă și situația din actuala reglementare (articolul 6 din Lege) conform căreia se putea condiționa raportarea și verificarea unei suspiciuni de precizarea contextului în care s-au produs faptele sesizate. Prevederea de la alin. (2) introducea de fapt un element de cenzură pentru a fi demarate procedurile de verificare – temeinicia. Practic această condiție reprezinta în fapt o modalitate prin care o avertizare anonimă putea fi blocată. În primul rând, din punct de vedere juridic, temeinicia poate fi constatată abia după verificarea propriu-zisă.

În al doilea rând, această condiționare preliminară este una de natură subiectivă, dar și de natură a scoate de sub vreo culpă persoana care decide, pentru protejarea celor împotriva cărora este formulată o sesizare, că o raportare poate avea caracter temeinic potrivit propriilor convingeri și atât.

Pentru a răspunde prevederilor Directivei, dar și observațiilor Comisiei Europene formulate la Cererea de Plată nr. 2 în implementarea PNRR, protecția avertizorului va putea fi asigurată dacă față de prevederile alin. (1) se elimină mențiunile care pot conduce la identificarea avertizorului de integritate dacă acesta nu dorește acest lucru.

Prin urmare legiuitorul are obligația asigurării cadrului pentru protecția deplină. Astfel, nu doar numele, prenumele sau alte date de contact pot conduce la identificarea acestuia ci și contextul în care au fost cunoscute faptele sesizate. Mai mult, contextul în care s-au produs faptele sesizate, nu poate constitui element de conditionare a verificării sesizării.

Cu privire la modificarea art. 5, chiar dacă raportarea este realizată în mod anonim, aceasta nu înseamnă că avertizorul nu poate pune la dispoziție o modalitate, de asemenea anonimă, prin care poate fi contactat pentru informații suplimentare daca este cazul.

O asemenea procedură este prevăzută în cadrul verificărilor efectuate spre exemplu de OLAF, dar și la nivelul programelor operaționale implementate în România.

Inițiator,

Deputat Stelian-Cristian ION

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	STEFAN ION		USR
2.	CRISTIAN GABRIEL SEIBER		USR

Lista susţinătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	DEPUTAT MURARIU OANA		USR

Lista susţinătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	IVAN DAN		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	VLAD SERGIU COSMIN		USR

Scanned with CamScanner

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Cernic Sebastian		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
	Chichirău Cosette-Paula	USR	

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	ADRIAN GIURGIU		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Daniel Blaga		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Mihai Cătălin Botez		USR

Lista susţinătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	SIMONA ELENA SPĂTARU		USR

Lista susţinătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	Nicu Falcoi		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Silviu Dehelean		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	BODEA MARIUS		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	Diana Stoica		USR

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Negoi Eugen Remus		USR

Lista susținătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	UNGUREANU EMANUEL		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	Alin-Gabriel Apostol		USR

Lista susţinătorilor

Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Deputat TOIU Oana Silvia		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	Neagu Denisa-Elena		USR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 5 alin. (3) se abrogă.

2. Articolul 6 alin. (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Conținutul raportărilor
(1) Raportarea cuprinde, cel puțin, următoarele: numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, persoana vizată, dacă este cunoscută, descrierea faptei susceptibile să constituie încălcare a legii în cadrul unei autorități, instituții publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanei juridice de drept privat, precum și, după caz, probele în susținerea raportării, data și semnătura, după caz."

3. Articolul 6 alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Raportarea prevăzută la alin.(1) poate fi depusă și fără a fi menționate numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public și/sau contextul profesional în care au fost obținute informațiile."

4. Articolul 11 alin. (1) lit. b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Raportarea se clasează atunci când:
(...)
b) raportarea este trimisă anonim și nu conține suficiente informații referitoare la încălcări ale legii, care să permită analizarea și soluționarea raportării, iar persoana desemnată a solicitat completarea acesteia în termen de 15 zile fără ca această obligație să fie îndeplinită ori avertizorul nu a precizat nicio modalitate în care ar putea fi contactat pentru a oferi lămuriri suplimentare acolo unde este absolut necesar pentru soluționarea raportării."

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor articolului 75 și ale articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ion-Marcel CIOLACU

PREȘEDINTELE SENATULUI

Alina-Ștefania GORGHIU